

Obsah

Přehled použitých zkratk	9
Úvod (Miroslav Netval)	11
1 Tuberkulóza (Jiří Homolka, Vladimír Votava)	13
1.1 Historický úvod	13
1.2 Historie boje proti tuberkulóze u nás	14
1.3 Epidemiologické ukazatele tuberkulózy	15
1.4 Definice tuberkulózy	16
1.5 Původce tuberkulózy	16
1.5.1 Chemická skladba	17
1.5.2 Systematika – dělení mykobakterií	17
1.5.3 Vlastnosti mykobakterií	18
1.6 Průkaz mykobakterií tuberkulózy	19
1.6.1 Sběr vzorku	19
1.6.2 Mikroskopický průkaz mykobakterií tuberkulózy	20
1.6.3 Kultivační průkaz mykobakterií tuberkulózy	20
1.6.4 Urychlené kultivační a molekulárně biologické metody k průkazu tuberkulózy	21
1.7 Vyšetřování citlivosti mykobakterií	22
1.8 Identifikace mykobakterií	23
1.8.1 Tuberkulinové testy	23
1.8.2 Preparáty	24
1.8.3 Metodika tuberkulinových testů	25
1.8.4 Dávkování	26
1.8.5 Odečítání tuberkulinových testů	26
1.8.6 Hodnocení tuberkulinové alergie	27
1.8.7 Význam tuberkulinové reakce	28
1.9 Patologicko-anatomický obraz tuberkulózy	29
1.10 Zdroj – přenos – brána vstupu	29
1.11 Patogeneze	30
1.12 Rozvoj tuberkulózy	31
1.12.1 Přirozená odolnost (rezistence), vnímavost (dispozice)	31
1.12.2 Získaná imunita – alergie	32
1.12.3 Rizikové faktory	32
1.13 Klinika postprimární tuberkulózy plic dospělých	33
1.14 Miliární tuberkulóza	39
1.15 Diagnostika tuberkulózy	40
1.16 Závěr	41
Literatura	42

2	Chemoterapie tuberkulózy (Miroslav Netval)	43
2.1	Antituberkulotika – rozdělení	43
2.2	Zřídka používaná antituberkulotika a antibiotika	44
2.3	Nežádoucí účinky antituberkulotik	44
2.4	Léčebné režimy	46
2.5	Druhy léčebných postupů	46
2.6	Chemoterapie u dětí	48
2.7	Chemoterapie u dospělých	48
2.8	Léčba jednotlivých forem tuberkulózy a mykobakterióz	49
3	Ortopedická tuberkulóza (Miroslav Netval)	51
3.1	Úvod	51
3.2	Patologicko-anatomické a mikrobiologické poznámky	51
3.3	Anamnéza, subjektivní obtíže, klinický nález	52
3.4	Diagnostika	52
3.5	Příčiny opožděné diagnostiky	57
3.6	Lokalizace	59
3.6.1	Tuberkulóza páteře (spondylitis tuberculosa)	59
3.6.2	Tuberkulóza krátkých, plochých a malých kostí	61
3.6.3	Tuberkulóza ramenního kloubu (omarthrit tuberculosa)	61
3.6.4	Tuberkulóza loketního kloubu (arthritis cubiti tuberculosa)	64
3.6.5	Tuberkulóza ruky a karpu (osteomyelitis manus et carpi tuberculosa)	64
3.6.6	Spina ventosa	65
3.6.7	Tuberkulóza SI kloubu (sacroileitis tuberculosa)	65
3.6.8	Tuberkulóza kyčelního kloubu (coxitis tuberculosa)	67
3.6.9	Tuberkulóza kolenního kloubu (gonitis tuberculosa – fungus genus)	68
3.6.10	Tuberkulóza nohy a hlezna (osteomyelitis pedis et articuli talocruralis tuberculosa)	69
3.6.11	Diafyzární tuberkulóza	69
3.6.12	Juxtaartikulární tuberkulózní ostitidy	69
3.6.13	Tendovaginitis, bursitis, synovialitis tuberculosa	73
3.6.14	BCG osteomyelitis	74
3.7	Terapie	74
3.7.1	Obecné zásady konzervativní léčby	74
3.7.2	Chirurgická léčba	74
3.8	Recidiva	79
3.9	Závěr	88
	Literatura ke kapitolám 2 a 3	89
4	Kostní komplikace po BCG vakcinaci (Karel Křepela)	92
4.1	Úvod	92
4.2	Komplikace po BCG vakcinaci	92
4.3	Ošetření BCG komplikací	93
4.4	Osteoartikulární komplikace po BCG vakcinaci	93

4.5	Soubor pacientů s BCG ostitidou v České republice	96
4.6	Závěr	102
	Literatura	103
5	Tuberkulóza ženského genitálu (Jaroslav Feyereisl)	104
5.1	Úvod	104
5.2	Lokalizace	104
5.2.1	Tuberkulózní zánět vejcovodu (salpingitis tuberculosa)	104
5.2.2	Tuberkulózní zánět vaječníků (oophoritis tuberculosa)	105
5.2.3	Tuberkulózní zánět pobřišnice (peritonitis tuberculosa)	106
5.2.4	Tuberkulózní zánět děložní sliznice (endometritis tuberculosa)	106
5.2.5	Tuberkulózní zánět děložního hrdla (cervicitis tuberculosa)	107
5.2.6	Tuberkulózní zánět pochvy (vaginitis tuberculosa)	107
5.2.7	Tuberkulózní zánět vulvy (vulvitis tuberculosa)	107
5.3	Klinické příznaky	107
5.4	Diagnóza	108
5.5	Terapie	109
	Literatura	109
6	Urogenitální tuberkulóza (Marek Schmidt, Pavel Verner)	111
6.1	Úvod	111
6.2	Epidemiologie	111
6.3	Patogeneze	112
6.3.1	Ledvina	112
6.3.2	Močovod	113
6.3.3	Močový měchýř	113
6.3.4	Nadvarle	113
6.3.5	Prostata, semenné vajíčky	113
6.3.6	Penis, močová trubice	114
6.4	Klinický obraz	114
6.5	Laboratorní nález	114
6.6	Zobrazovací a instrumentální metody	115
6.7	Diferenciální diagnostika	119
6.8	Léčba	120
6.8.1	Konzervativní léčba	120
6.8.2	Operační léčba	121
6.9	Dispenzarizace	122
6.10	Závěr	122
	Literatura	122
7	Mykobakteriální infekce v ORL oblasti (Zdeňka Kuchynková, Romana Davidová)	124
7.1	Úvod	124
7.2	Klinický obraz	124
7.2.1	Hrtan	125

7.2.2	Střední ucho a mastoidální výběžek	126
7.2.3	Nos, nosohltan a vedlejší dutiny nosní	127
7.2.4	Slinné žlázy	128
7.2.5	Dutina ústní, patrová tonzila	129
7.2.6	Kůže v ORL oblasti	129
7.2.7	Krční uzliny	129
7.3	Závěr	131
	Literatura	131
8	Tuberkulóza kůže (Jana Hercogová, Antonín Nechvátal)	133
8.1	Úvod	133
8.2	Definice	133
8.3	Epidemiologie a incidence	133
8.4	Etiopatogeneze	133
8.5	Histopatologie	134
8.6	Diferenciální diagnostika	134
8.7	Klasifikace	134
8.8	Klinické manifestace	135
8.8.1	Tuberculosis ulcerosa	135
8.8.2	Tuberculosis verrucosa	135
8.8.3	Scrofuloderma	136
8.8.4	Tuberculosis orificialis	137
8.8.5	Tuberculosis miliaris disseminata	137
8.8.6	Lupus vulgaris	137
8.8.7	Gumma tuberculosum	138
8.8.8	Tuberculides	139
8.9	Prognóza	140
8.10	Diagnostika	141
8.11	Terapie	141
8.12	Infekce jinými mykobakteriemi	141
8.12.1	Mycobacterium marinum	141
8.12.2	Mycobacterium kansasii	142
8.12.3	Mycobacterium ulcerans	142
8.12.4	Mycobacterium strofulactum	142
8.12.5	Mycobacterium szulgai	142
8.12.6	Mycobacterium avium	142
8.12.7	Mycobacterium fortuitum, Mycobacterium chelonae a Mycobacterium abscesus	143
8.12.8	Mycobacterium haemophilum	143
8.13	Závěr	144
	Literatura	144
	Rejstřík	146